

Forslag

til

Lov om ændringer i lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

(Om skattelempelser til fremme af uddannelsen).

Fremsat den 14. februar 1961 af *Ninn-Hansen, Foged, Henry Christensen, Erik Eriksen, Axel Kristensen, Poul Møller, Poul Sørensen og Thestrup.*

§ 1.

I § 14 i bekendtgørelse nr. 402 af 20. december 1960 af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten indføjes som nye stykker:

„*Stk. 8.* Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst indrømmes der fradrag for bidrag, der i indkomståret er udredet til såvel hjemmeværende som ikke-hjemmeværende børn (det er ægtebørn, børn uden for ægteskab for moderens vedkommende, stedbørn, adoptivbørn og plejebørn), som ved begyndelsen af det kalenderår, i hvilket skatten ansættes, ikke er fyldt 28 år, som i hele eller en del af indkomståret har opfyldt de i stk. 9 anførte betingelser for at kunne anses for studerende, og som for det pågældende skatteår skal ansættes selvstændigt til skat.

For hjemmeværende barn, der vederlagsfrit modtager fuld kost og logi i hjemmet, anses værdien af fuld kost og logi som svarende til et bidrag på 2 000 kr. Yder barnet delvis vederlag for kost og logi i hjemmet, reduceres nævnte bidragsbeløb med et til det ydede vederlag svarende beløb.

Fradrag efter nærværende bestemmelse kan højst gives med et beløb af 3 000 kr. årlig for hvert barn.

Stk. 9. Som studerende anses enhver, der følger en uddannelse af mindst 2 års normal varighed ved en af de i henhold til loven om ungdommens uddannelsesfond anerkendte læreanstalter m. v., og som ved erklæring fra vedkommende læreanstalt godtgør, at han forbereder sig til en afsluttende eksamen i

overensstemmelse med de for den pågældende uddannelse gældende regler og i øvrigt fremmer uddannelsen på behørig måde.

Stk. 10. Såfremt en skatteyder foretager fradrag for bidrag i henhold til stk. 8, vil et tilsvarende beløb være at medregne ved opgørelsen af barnets skattepligtige indkomst. Hvis modtageren ikke er fyldt 18 år, skal ved afgørelsen af, om selvstændig ansættelse til indkomstskat skal finde sted, jfr. § 26, stk. 10, det modtagne anses som indtægt, der hidrører fra personligt arbejde.

Stk. 11. Bestemmelserne i stykkerne 8, 9 og 10 finder første gang anvendelse ved skatteansættelsen for skatteåret 1962-63.“

§ 2.

I § 22 i lovebenedtgørelse nr. 402 af 20. december 1960 tilføjes som nye stykker:

„*Stk. 2.* Ved skatteansættelsen for skatteåret 1962-63 af personer, der opfylder de i § 14, stk. 9, anførte betingelser for at kunne anses som studerende, skal der, alt for så vidt den pågældendes skattepligtige indkomst ikke overstiger 7 000 kr., i selve ansættelsen gives et nedslag på højst 2 000 kr., jfr. dog stk. 3. Nedslaget beregnes dog højst med forskellen mellem den pågældendes skattepligtige indkomst og en skattepligtig indkomst på 7 000 kr.

Stk. 3. Nedslag i henhold til stk. 2 kan kun opnås i et antal skatteår svarende til den tid, der normalt medgår til den pågældende uddannelse, dog højst for i alt 8 skatteår. Er den resterende del af uddannel-

sestiden mindre end 1 år regnet fra et skatteårs begyndelse, kan der ikke opnås nedslag i henhold til stk. 2 for det pågældende skatteår.

Stk. 4. Finansministeren kan, når ganske særlige omstændigheder taler derfor, f. eks. når uddannelsen på grund af sygdom, udførelse af videnskabeligt arbejde eller lignende er forlænget ud over den normale studietid, tillade, at nedslag i henhold til

stk. 2 gives for et større antal skatteår end fastsat i stk. 3.

Stk. 5. Endvidere fastsætter finansministeren, ligeledes efter forhandling med undervisningsministeren, de retningslinjer, der vil være at lægge til grund for afgivelsen af den i § 14, stk. 9, omhandlede erklæring, samt de nærmere regler for formen og indholdet af erklæringen og om tidspunktet for dens afgivelse.

Bemærkninger til lovforslaget.

Det af undervisningsministeriet nedsatte udvalg vedrørende de studerendes og videnskabsmændenes økonomiske vilkår afgav betænkning i januar 1961. I denne betænkning 2. del behandles de studerendes beskatningsproblemer, og der er herunder udarbejdet udkast til forskellige lovforslag. To af disse udkast, nemlig om fradrag for forældres tilskud og om en nedslagsregel for studerende, er med mindre ændringer optaget i nærværende lovforslag.

Indledningsvis bemærkes, at lovforslaget i formen fremtræder som en tilføjelse til ligningsloven; dette er i overensstemmelse med, hvad man har forudsat i den nævnte udvalgsbetænkning, jfr. s. 93 og s. 126. De foreslåede bestemmelser vil ifølge sagens natur ikke kunne få virkning tidligere end for skatteåret 1962-63, men gennemførelse af bestemmelserne bør ikke afvente den årlige ligningslovs vedtagelse i december måned, idet sådanne skatteregler vil kunne have stor betydning ved overvejelsen af, hvorvidt uddannelsen skal påbegyndes. Skatteyderne må derfor have rimeligt krav på snarest at få fastlagt de skatteregler, der i denne henseende vil kunne påvirke deres dispositioner allerede i løbet af 1961.

Over de enkelte forslag skal der fremsættes følgende bemærkninger:

1. Fradragsret for forældres bidrag til børns uddannelse.

Den førnævnte betænkning indeholder indgående overvejelser vedrørende en fradragsret for de tilskud, som ydes af studerendes forældre m. v. Det er således udvalgets opfattelse, at det ud fra almene synspunkter er naturligt, at de studerendes forældre bidrager til finansieringen af deres børns studier i det omfang, hvori forældrenes økonomiske forhold gør det muligt og rimeligt.

Studenterundersøgelsen af 1959, der er optaget som bilag i betænkningen, har da også vist, at de

studerendes forældre dækker en væsentlig del af omkostningerne ved deres børns studier. Forældrenes støtte til deres børns uddannelse betyder imidlertid i mange tilfælde en stærk økonomisk belastning, for hvilken de — i modsætning til forældre med børn under 16-18 år — ikke gennem skatte- lovgivningen opnår nogen form for aflastning. Forældre med studerende børn må derfor ofte lide afsavn, som ikke rammer andre befolkningsgrupper. Såfremt der blev indrømmet forældrene ret til ved opgørelsen af deres skattepligtige indkomst i et vist omfang at fradrage de bidrag, som de i indkomståret har ydet til deres studerende børn, ville man herved nærme sig en ligestilling mellem disse forældre og andre forældre med samme indtægt.

En sådan fradragsret for forældres bidrag til studerende børn må endvidere antages at ville virke som en gavnlige tilskyndelse for forældre til at øge bidragene til deres studerende børn, ligesom en fradragsret må antages at ville kunne fremkalde bidrag fra forældre, der ellers ikke ville have ydet støtte til deres studerende børn.

Dertil kommer, at en væsentlig forøgelse af den direkte offentlige støtte i form af legater og lån kan befrygtes at føre til, at forældre, som under den hidtidige ordning ville have ydet støtte til deres studerende børn, fremtidig under indtryk af den lettere adgang til legat- og lånemidler vil hen- vise børnene til at ansøge om at få del i disse støttemidler. En sådan tendens vil kunne mod- virkes, såfremt man samtidig indrømmer forældrene en skattemæssig begunstiggelse til aflastning af den støtte, de måtte yde til børnenes uddannelse.

Endvidere vil en fradragsret rumme den fordel, at den enkelte student og hans forældre på forhånd vil kunne tage den med fradragsretten forbundne skattebesparelse i betragtning ved afgørelsen af, hvilken støtte forældrene mener at kunne yde til den studerende.

Ud fra disse betragtninger og ud fra hensynet til de forældre, der bidrager til deres børns uddannelse, har man ment at burde fremsætte foranstående lovforslag, der i det væsentlige bygger på det udkast, der findes i betænkningen side 126.

Til de enkelte bestemmelser vedrørende fradragsret for studerendes forældre m. v. fremsættes følgende bemærkninger:

ad § 1 vedrørende ligningslovens § 14, stk. 8.

Dette stykke er identisk med stykke 1 i det udkast, der findes i betænkningen side 126.

ad § 1 vedrørende ligningslovens § 14, stk. 9.

Det af undervisningsministeriet nedsatte udvalg var ifølge sit commissorium begrænset til at beskæftige sig med *de studerendes* forhold, og udvalgets lovudkast om forældrefradrag omfatter derfor kun bidrag til studerende, „der følger et studium af mindst 2 års normal varighed ved en højere læreanstalt“. Under hensyn til, at staten gennem *ungdommens uddannelsesfond* yder støtte til videre kredse af unge under uddannelse, har man fundet det rimeligt at give fradragsret for bidrag fra forældre m. v. til de samme kredse, blot med den begrænsning, at fradragsretten for forældrebidrag er begrænset til bidrag, såfremt uddannelsen normalt varer mindst 2 år.

ad § 1 vedrørende ligningslovens § 14, stk. 10.

I overensstemmelse med betænkningens udkast foreslås det, at de beløb, som forældrene kan fradrage, bliver indkomstskattepligtige for modtageren. Da denne ikke i alle tilfælde er fyldt 18 år, vil han i medfør af ligningslovens § 26, stk. 1 b), ofte ikke være selvstændig skattepligtig, men blive beskattet med familieoverhovedet. Herved ville fradragsretten blive værdiløs, og det er derfor foreslået, at de for giveren fradragsberettigede beløb af modtageren skal anses for en selvstændig indkomst og ikke for tillagt ham ved gavedisposition fra familieoverhovedet.

2. Nedslagsregel for studerende.

Ved ligningslovens § 22 gives der personer, der er berettiget til folkepension og i visse tilfælde til invalidepension, et nedslag i skatteansættelsen for nedsat erhversevne. Det af undervisningsministeriet nedsatte udvalg har overvejet, om der kunne være anledning til at give et lignende nedslag til

studerende m. v., og har udarbejdet et udkast til en lov herom, der findes i betænkningen side 94. Dette udkast er i næsten uændret form, dog med visse redaktionelle ændringer, lagt til grund for nærværende lovforslags § 2 om en tilføjelse til ligningslovens § 22.

Udgangspunktet for forslaget om en nedslagsregel for studerende er den betragtning, at også studerende kan siges at have nedsat erhversevne. Udvalget udtrykker ønsket om tilvejebringelse af en støtteordning, som åbner den egnede, men ubemidlede student mulighed for at gennemføre en uddannelse og aflægge afsluttende eksamen ved et universitet eller en højere læreanstalt i det væsentlige uden at være henvist til at finansiere studiet gennem erhvervsarbejde. Udvalget forudsætter således, at de studerende kun har erhvervsarbejde i stærkt begrænset omfang.

Formålet med den foreslåede nedslagsregel er at sikre de unge under uddannelse, hvis indtægt ikke overstiger, hvad der må anses for nødvendigt til at gennemføre uddannelsen, at denne indtægt ikke bliver beskattet. Hvis man går ud fra, at skattepligtig for en ikke-forsørger indtræder ved en skalaindkomst på 2 500 kr., vil nedslagsreglen føre til, at en skatteyder under uddannelse kan have en skattepligtig indkomst op til 4 500 kr., før han bliver beskattet.

En sådan regel løser samtidig det ligeledes i betænkningen diskuterede problem om, hvorvidt legater til unge under uddannelse bør være skattefri for modtageren, jfr. herom betænkningen side 97 ff.; den legatstøtte, som kan opnås ifølge de i betænkningen angivne retningslinjer, vil nemlig ikke overstige disse skattefri beløb.

Ligningslovens § 22, stk. k., og det i udvalgsbetænkningen indeholdte udkast til en nedslagsregel varierer maksimalindkomsten efter det område, hvori den pågældende er bosat. En sådan områdeinddeling har man ikke fundet anledning til at opretholde for unge under uddannelse, og nedslagsreglen er derfor foreslået indført med samme maksimalindkomstbeløb for hele landet.

Det er en betingelse for at opnå de foreslåede skattebegunstigelser, at den pågældende deltager aktivt i uddannelsen, hvilket skal dokumenteres ved erklæring fra læreanstalten m. v. Herom indeholdes for så vidt angår de studerende nærmere anvisninger i betænkningen side 95-96.